

Cucii din Brănești la Festivalul Internațional „Surva” din Bulgaria

text 4

Palatul domnesc al lui Cuza de la Ruginoasa

text 8

Ilfovele condeie

Nr. 17 | februarie 2019 | Publicație de cultură

Manuscrise eminesciene - tezaur al neamului românesc. La Buftea, cântec și vers eminescian

În zorii zilei în care sărbătorim Cultura Națională, trebuie să ne îndreptăm atenția către personalitatea complexă a marelui nostru poet național, Mihai Eminescu. Și cum putem oare fi mai apropiați de izvorul

creației sale decât răsfoind atent manuscrisele eminesciene sau privind filmul documentar aflat la Arhivele Academiei Române despre această veritabilă comoară a literaturii române. Pentru cei mai norocoși, există

George V. GRIGORE

acum acces liber la renumitele *Caiete eminesciene*, la Muzeul „Mihai Eminescu” din Parcul Copou din Iași. Odată cu renovarea muzeului și reorganizarea expoziției de bază, s-a hotărât amenajarea unei biblioteci unde se vor găsi cele 62 de volume de manuscrise eminesciene fotocopyate, pe care doritorii le pot răsfoi liber. Volumele conțin poezii celebre, variante, scrisori, însemnări disparate, traduceri, articole și pagini de jurnal. Povestea manuscriselor eminesciene reprezintă un episod important în istoria literaturii române. În

anul 1883, după ce Mihai Eminescu se îmbolnăvește, Titu Maiorescu ia în păstrare lada cu manuscrise a poetului. La începutul lui 1884 iese din tipar prima ediție a poeziilor lui Eminescu, îngrijită și alcătuită de Titu Maiorescu. În anul 1902, Titu Maiorescu predă Academiei Române manuscrisele eminesciene și ține un discurs prin care subliniază importanța lor, precum și a misiunii de fi păstrate și valorificate. Acest lucru se datorează lui Perpessicius, care din 1939 începe publicarea ediției critice a operei lui Eminescu.

– continuare în pagina 7

text 6

„Frontul de acasă. Mărturii documentare din județul Ilfov în perioada 1917-1919”

text 10

Fișă de localitate: Chiajna

cultură 12

CCD Ilfov promovează educația pentru caracter

GEO SAIZESCU, regele comediei românești în cinematografie

✍ regizor Victor COLONELU, comuna Tunari. Foto din arhiva personală a autorului

Cu ani în urmă criticul de film, prof. univ. Călin Căliman, a lansat în librăriile din București volumul „Un surăs în plină iarnă”. Acest lucru e sigur: în iernile „totalitare”, Geo Saizescu și-a pus talentul, vocația, pasiunea și priceperea în slujba surăsului. Surăsuri pentru spectatori și pentru interpreți într-ale supraviețuirii. E mult? E puțin? Priviți-i sau repriviți-i filmele: răspunsul se află în ele! Regizorul Geo Saizescu a avut peste șase decenii de activitate în cinematografie și o filmografie consistentă, axată exclusiv pe filme de comedie. S-a născut la 14 noiembrie 1932 în comuna Prișăceaua, din județul Mehedinți. Tatăl său a fost notar, Ion D. Saizescu. Mama sa se numea Ștefana Saizescu. Adevăratul său prenume era Gheorghe. Gheorghe Saizescu. A făcut școala la Liceul „Traian” din Drobeta Turnu Severin, apoi a dat examen la Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică din București, urmând cursurile acestuia în perioada 1953-1957 secția Regie, trecând apoi prin filosofie și muzică. La 1 septembrie 1957 a fost angajat la Studioul Cinematografic București, cu sediul la Buftea. Geo Saizescu, în afară de faptul că a fost un mare regizor, s-a afirmat și ca actor, interpretând îndeobște personaje pitorești, fugitive, nu numai în filmele proprii (de la „Astă seară dansăm în familie” încoace), ci și în peliculele lui Ion Popescu Gopo, Mihai Iacob, Mircea Mureșan, George Cornea, Iulian Mișu, Adrian Petringenaru, A.G. Croitoru, Elisabeta Bostan, Cornel Diaconu, Malvinei Urșianu, Emil Loteanu, Ernesto Gastaldi. Creațiile lui Geo Saizescu cuprindeau, de asemenea, spectacole de teatru (pe diferite scene din țară), spectacole TV (printre care cel puțin trei antologice, cu „Ciuta” de Victor Ion Popa, „Acești îngeri triști” de D. R. Popescu și „Jocul

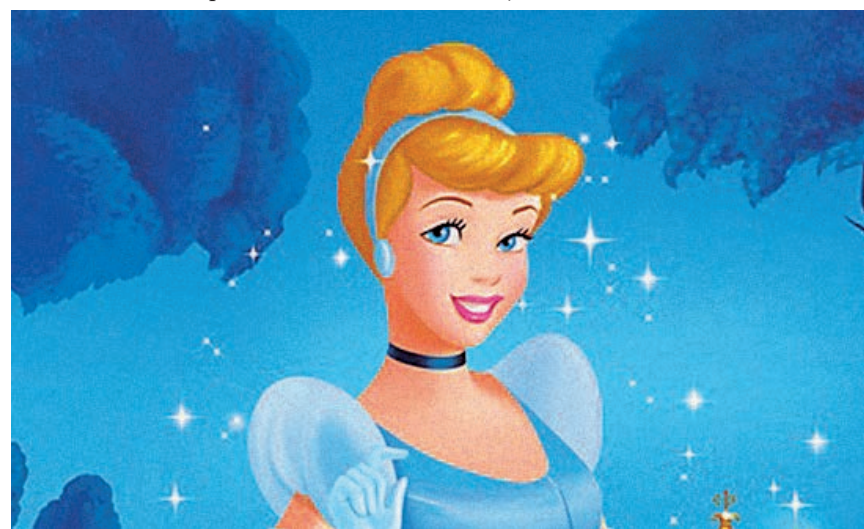
de-a vacanța” de Mihail Sebastian). Un mare merit l-a avut și în dezvoltarea artei cineclubiste din România. În mai 1957, împreună cu Paul Barbăneagră, a înființat „Cineclubul Casei de Cultură a Studenților” din București. Peste ani, în 2005, la Oțelul Roșu, a fost numit președinte de onoare al cineclubiștilor din România. A fost decanul Facultății de Arte a Universității Hyperion din București. A scris diverse volume teoretice sau memorialistice, precum și o revistă de umor. Cu ani în urmă, Călin Căliman a încercat să afle secretul lui Saizescu. Încercare, firește, zadarnică. Filmele sale, cu tonica lor priză la public, n-au avut o rețetă secretă. Ele au provenit dintr-o vocație, pasiune și talent „fără frontieră”. Prin dispariția sa, în 2013, cinematografia și cineclubismul din România au pierdut un mare om de artă al filmului de comedie. În amintirea sa, spicuim din bogata-i filmografie: 1957 - „Aventurile bravului soldat Svejk”, 1958 - „Doi vecini”, 1963 - „Un surăs în plină vară”, 1964 - „Dragoste la zero grade”, 1965 - „La porțile pământului”, 1967 - „Balul de sâmbătă seară”, 1972 - „Astă seară dansăm în familie”, 1973 - „Păcală”, 1977 - „Eu, tu și Ovidiu”, 1980 - „Șantaj”, 1981 - „Grăbește-te încet”, 1983 - „Secretul lui Bachus”, 1984 - „Sosesc păsările călătoare”, 1986 - „Secretul lui Nemesis”, 1990 - „Harababura”, 2006 - „Păcă se întoarce”, 2007 - „Dragostea Elenă”. În amintirea marelui artist, am realizat un scurt documentar în 2013, „Despre Geo Saizescu”, cu imagini din arhiva Cineclubului „Faur - film”. Undeva, cu toții păstrăm încă în suflet un surăs pentru tot ce au reprezentat omul și artistul Geo Saizescu și opera sa. ■

Frumusețea ascunsă printre veșmintele de cenușăreasă

✍ Prof. Constantin Dinu, consilier educativ, Liceul Teoretic „Ioan Petruș”, Otopeni

Printre adolescenți, Balul Bobocilor este așteptat și pentru concursul Miss și Mister Boboc. Pentru mulți, el este asociat cu o competiție între însușirile fizice, deși concursul conține și alte probe, cum ar fi cea de cultură generală. Am făcut, uneori, ca profesor, parte din juriul concursului. Nu o dată, pe lângă lacrimile de bucurie ale câștigătorilor, mi-a fost dat să văd și lacrimi de tristețe în ochii celor care au „pierdut”. Deseori m-am întrebat: de ce în natura umană există și o nevoie a confirmării frumuseții fizice? Frumusețea ascunsă sub veșminte zdrențăroase a fost un motiv al lumii, perpetuat prin povestea Cenușăresei. O frumusețe scilpitoare iese din zdrențele urâte și farmecă întreaga lume a copilăriei, în vreme ce îl farmecă pe prinț. Cenușăreasa este simbolul frumuseții pe care și noi o ascundem, câteodată, întreaga viață. Cum urățenia izbutește uneori să creeze iluzia unui frumos pastelat, subtil și atrăgător. În copilărie, ne stingheresc coșurile care trădează trecerea noastră prin adolescență. Pare că avem fața prelungă sau prea mică, ochii noștri banali se uită cu disperare spre cei albaștri, atât de râvniți. Și, dintr-o dată, oglinda secretă ne arată chipul nostru așa cum îl vede mintea. Înveșmântat în coșuri, zgribulit de tristețea de a nu se privi pe el însuși cu ochii lui Cristiano Ronaldo. Fără a scoate nicio vorbă, mintea susură în urechi continuu: „Urtăule!...”. Și așa dispăre strălucirea Cenușăresei pentru a-i face loc urâtei zdrențăroase. Chipul pe care îl râvnim este opus celui pe care îl simțim. Șoaptele minții, tot mai perverse și mai sofisticate, ne urmăresc până-n viața de adulți. Nu de puițe ori, în fața unei femei frumoase, un bărbat „urtât” face cale întoarsă, ca negustorul căruia îi iese în cale pisica neagră. Mintea dintre zdrențe prinde a adresa întrebări arzătoare: „De ce să te iubească ea pe tine? Tu, un urât, un sărăntoc, un...Mai bine, fugi!...”. Și fuga se face trăsătură de caracter. Cum și Cenușăreasa a fugit în hainele-i ponoșite, pentru a se pune la adăpost de... iubirea prințului. În sufletele noastre există tendința de a ne autoblama și de a ne autourăți, bine ascunsă sub veșminte, gânduri, idei, atitudini și spaime. La suprafață, suntem Napoleonii, prinți, supermani, înțelepți. În ascuns dăinuie dăra de amărăciune pe care mintea o țese din copilărie, ca pe o pânză de păianjen fără sfârșit. Oricât de încrezător am fi în frumusețea, în deșteptăciunea, în puterea noastră, vine momentul în care încrederea pică din pom, ca un măr găunos. Ne absorb gândurile care ne îmbie să evităm realitatea și să ne bălăcim în iluzie. Chipul din oglindă este cel fabricat de minte și prin experiența minții. Un coș banal, o replică la ora de matematică, un „prostule!”, un „urătule!” aruncate în treacăt sunt ca scaietii care se urcă în păr sub formă de coroană. Ei ne fac, ca și Cenușăreasa din poveste, care a fugit de prinț, să ocolim astfel partea frumoasă a destinului. Dacă n-avem norocul să pierdem un pantof și să întâlnim prințul destul de îndrăgostit pentru a se angaja în căutarea frumuseții pe care o ascundem, noi creăm o altă personalitate, o prințesă cu aspect de slujnică. Este felul unora de a fi fericiți în suferință și a rămâne în ea cu prețul renunțării la ce-i mai bun în viață. Iată de ce sugestia „ești frumos și inteligent!” poate crea un om frumos și inteligent. Puterea sugestiei se transformă în putere a autosugestiei. Mintea reflectă vorbele în oglindă și întoarce de acolo frumusețea pe care o râvnește și deșteptăciunea de care are nevoie. Și noi, cu toții, avem de recuperat din copilărie personalitatea pe care am sabotat-o cu mica participare a celor din jur. În ea se ascunde omul care are încredere în destinul său de Cenușăreasă. ■

Director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov

Alexandrina NIȚĂ

Condeie ILFOVENE

Editor: Centrul Român pentru Inițiativă Socială

Redactor șef: Cătălin DRAGOMIR

Redactori: George GRIGORE, Cristina ANGHELUȚĂ, Ionela MIRCEA, Anica POPA

Foto: Ionela MIRCEA, George GRIGORE, Marius VĂDUVĂ

DTP: Dan DULGHERU

tipar - www.tipografiaLM.ro

Tel. 0371.084.001; e-mail: condeieilfovene@gmail.com

ISSN 2601 - 0984; ISSN-L 2601 - 0984

Publicație distribuită gratuit

Vă informăm că începând cu 7 februarie 2019, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov funcționează la adresa din strada Ernest Juvara, nr. 3 - 5, Sector 6, București, etajul 1, clădirea Consiliului Județean Ilfov.

FILE DE ISTORIE. Evenimentul lunii februarie

1 februarie 2019 - 167 de ani de la nașterea marelui I. L. Caragiale

Marele publicist, estet și critic de teatru

Marele dramaturg Ion Luca Caragiale nu a avut un sistem teoretic propriu-zis legat de partea estetică a creației teatrale, ci și-a declarat viziunea estetică într-o mulțime de cronici, articole și note, apărute de-a lungul unei lungi perioade de timp în publicațiile vremii. Ideile sale legate de latura teoretică a creației dramaturgice le vedem cel mai bine reflectate în chiar opera sa, consecventă pe întregul ei parcurs. Cum concepția sa despre latura teatrală a creației și despre crearea caracterelor dramatice este unică, nu putem separa cu adevărat teoreticianul Caragiale de artistul Caragiale.

Dramaturgul I. L. Caragiale poate fi comparat la un moment dat cu un iceberg care plutește pe apele culturii noastre naționale. Icebergul, acest munte de apă dulce solidă care plutește purtat de curenții oceanici își arăta deasupra apelor numai „capul”, adică circa 25% din întregul său volum. Asemenea acestei părți a icebergului, o anumită parte a creației marelui scriitor este ascunsă majorității cititorilor, stând în expectativă și așteptând momentul să își facă simțită prezența.

Dacă vom plonja spre „corpul” ascuns al acestei magnifice opere vom putea avea acces la partea fantastică a sa, la legăturile invizibile care țin pe linia de plutire partea vizibilă și atât de cunoscută. Cel care a surprins în scrierile sale fiecare amănunt al societății din care s-a ridicat, fiecare morav al sfârșitului de secol XIX, nu a uitat să facă și o cercetare amănunțită asupra teatrului din țara sa. Interesat de această artă, prin apropierea de unchi săi, Caragiale nu poate sta pasiv în fața evenimentelor care perturbă societatea românească și care influențează, direct sau indirect, și viața teatrală. Simte nevoia să își manifeste neliniștea în fața viitorului și să se implice activ în dorința sa cea mare de schimbare.

În acest sens, nu numai că împarte părerile sale cu prietenii săi Constantin Dobrogeanu Gherea, Paul Zarifopol și Alexandru Vlahuță, dar și publică mai multe articole în 1878, intitulate „Cercetare critică asupra teatrului românesc”.

Pentru Caragiale teatrul a însemnat comunicare, legătura intrinsecă dintre emițător și receptor sau mecanismul prin care se transmite „un ce” printr-un „cum”.

Ca stil, maestrul se declară adeptul unicului și singurului stil posibil: „stilul potrivit”, care „le încapă pe toate spre a se potrivi, după nevoie, la orice intențiune”.

În articolele sale, Caragiale recunoaște că factorul politic este „cel ce ia deciziuni”, dar și presa poate fi aceea care,

prin manifestările sale critice asupra operei teatrale, poate ridica nivelul acesteia. O mică neatenție din partea presei poate aduce cu sine o decădere a teatrului românesc de pe culmile pe care tocmai urcase.

Iar Caragiale semnalează faptul că multe dintre cronicile teatrale apărute în presă sunt scrise chiar de dramaturgii și de actorii care ar trebui să dea socoteală prin ele de propriile creații. Astfel piesele care se pun în scenă nu sunt alese după criteriile clare ale valorii, ci sunt promovate subproducțiile care mențin pe linia de plutire teatrul, neacordându-i șansa ridicării spre culmile valorice reale. Toate aceste lucruri prezentate de Caragiale nu fac decât să ne arate importanța presei în promovarea adevăratei valori în cultura națională. Orice mică abatere de la acest deziderat nu va aduce decât deservicii importante ce nu se vor putea îndrepta decât foarte târziu în timp. Ceea ce pare mai grav este faptul că și factorul politic poate fi corupt spre a investi în aceste subproduse culturale. Chiar clădirea Teatrului Național, care a fost restaurată cu o mare sumă din averea publică, adăpostește asemenea piese de teatru, fără ca cineva să impună o ștachetă a valorii...

De la început fiind vorba de o serie de articole, Caragiale, după ce prezintă primele cauze ale stării degradante în care se află viața teatrală, continuă critica acidă la adresa întregului mecanism spectacular românesc cu literatura, arta, scena și administrația în teatrul național. În repertoriul Teatrului Național se aflau piese din cele trei categorii descoperite de maestru, așa-numitele localizări, plagiate și traducții (traduceri). Printre acestea se mai afla răătăcită categoria pieselor originale, care datorită numărului redus, aproape că nu se vede. Și, ca o iroie, la Național se juca doar o singură piesă românească, „Răzvan-Vodă” de B. P. Hasdeu. Această „poemă dramatică” e ca o poveste în care întâmplările se petrec unele după altele, fără a avea vreo legătură, pe când în dramă întâmplările decurg unele din altele, se țin unele cu altele, toate mergând organic către deznodământul din partea finală, ca un organism bine încheiat. Caragiale va enunța în articolul său profetic chiar viitorul acestei opere hașdeene, care, chiar dacă suferă de aceste mici inadvertențe de construcție, drama aceasta va rămâne în literatura noastră, pentru că are printre personaje caractere originale, iar anumite scene sunt chiar dramatice și vor mișca cu adevărat sufletul spectatorilor.

O fațetă mai puțin cunoscută: Caragiale, regizor

I.L. Caragiale și-a spus punctul de vedere și prin implicarea sa în mod direct în realizarea spectacolului, nu numai ca dramaturg, autor al părții literare, dar și ca regizor. Când pe plan european abia se simțea nevoia apariției primelor jaloane trasate de un regizor pentru crearea unui spectacol de teatru adevărat, prin participarea directă la repetițiile spectacolelor sale și prin indicațiile pe care le dădea actorilor, Caragiale crea premisa unui avans în acest sens. Studiul „Memoriilor” lui Nottara, cel care a montat împreună cu Paul Gusti toate comediiile dramaturgului, ne va devoala o fațetă mai puțin cunoscută a dramaturgului nostru național și anume vom afla pe Caragiale ca regizor.

La repetițiile pentru „O scrisoare pierdută” autorul s-a aflat în sală, iar întreg colectivul i-a ascultat indicațiile. „...fiecare actor a creat tipul așa cum i-a arătat autorul că-l vede”. Ca regizor, acesta nu se rezuma la a da indicații teoretice, dar se urca și pe scenă, îndrumând actorul interpret în gestică sa și în tonalitate, menținând astfel linia personajului creat de el prin text. Era preocupat de modalitatea „naturală” în care interpretează actorii rolurile și ținea să fie respectat comicul de situație și de limbaj existent în piesă.

Caragiale

Ascultând de aceste indicații scenice ale dramaturgului, actorii care au jucat în piesele lui Caragiale au devenit modele ale stilului caragialian, fiind apoi luați drept model de generațiile viitoare. În felul său consecvent de a fi, dramaturgul a fost de față și la prezentarea primei montări cu spectacolul „O scrisoare pierdută” de la Iași, însușind corpul actoricesc și oferindu-i sfaturile.

Această „orchestrare” a actorilor este responsabilă pentru jocul unitar al acestora și este în avantajul ansamblului artistic ce se mișcă ca un tot, expresiv și magic. Teatrul este declarat ca „...o artă independentă, care (...) trebuie să pună în serviciul său pe toate celelalte arte, fără să acorde vreuneia dreptul de egalitate pe propriul teren” (Articolul „Oare teatrul e literatură”, în I. L. Caragiale Teme și variațiuni, Cluj - Napoca, Editura Dacia, 1988, p.31.)

I. L. Caragiale, prin opera sa publicistică, ne devoalează o latură invizibilă a caracterului - neîncrederea în viitor. Aceasta se vede și prin pecetea pe care o pune asupra viitorului gazetăriei, prin personajul din „O noapte furtunoasă”, Rică Venturiano, „studinte” în drept și poet liric, aflat în căutarea unei soțoare cu ceva zestre. Prin publicarea seriei de articole critice la adresa teatrului, Caragiale gravitează în jurul ideii de receptare a acestei arte spectaculare de către un public nepregătit, ce se dovedește ușor de manipulat de către cei care știu a scrie „bine” în gazetele vremii sale. Radiografia sa pertinentă și exigentă asupra publicațiilor vremii sale, avertizează pe cititori, cei care sunt și potențiali spectatori de teatru, asupra manipulării care se face pe ascuns, de către gazetarii lipsiți de profesionalism. Puțini gazetari fac critică de teatru în cunoștință de cauză.

Simțim în textele sale intenția sa parodică. Scriitorul pune sub lupă întreaga lume ce i se înfățișează ca spectacol cotidian, încheind demersul său jurnalistice printr-un mesaj moralizator discret. Lucid și obiectiv, trecând de granițele unei realități cenușii, se strecoară abil cu condeiul fermecat printre structurile societății din timpul său și scoate sub luminile rampei o lume măcinată de moravuri și false aparențe, lipsită de scupule, dar luptând meschin pentru putere, oricare ar fi aceasta.

Prin scrierile sale, Caragiale ne oferă acces gratuit la o multitudine de tipologii comice, la un univers care nu pare pământean, care ne atrage cu suspansul său și ne menține interesul, dar care trebuie să rămână fantastic, spre binele societății românești viitoare. ■

Brănești, Ilfovul și România, reprezentați cu cinste la Festivalul Internațional „Surva“, din Bulgaria

În perioada 25-27 ianuarie a.c., Grupul Cucilor Tradiționali din Brănești a participat la cea de-a 28-a ediție a Festivalului Internațional „Surva“ din orașul Pernik, Bulgaria. Acest festival este cea mai mare și mai faimoasă manifestare de obiceiuri cu măști din estul Europei, orașul Pernik fiind declarat din anul 2009, Capitala Europeană a Obiceiurilor cu Măști. La ediția din acest an au participat 7.400 de purtători de măști, reprezentând 121 grupuri din întreaga Bulgaria și 17 grupuri din afara țării - Italia, Spania, Grecia, Macedonia, Serbia, Ucraina, Slovenia, Albania și, nu în ultimul rând, din România. Cucii din Brănești au reprezentat cu cinste nu doar localitatea și județul Ilfov, dar și România. Este a cincea participare a Cucilor din Brănești la acest mare festival. De fiecare dată, Cucii au impresionat asistența prin prezentarea costumelor și măștilor specific, precum și a ritualului de alungare a iernii și a răului pentru a face loc unui an mai bun și mai fertil. Întregul ritual a fost acompaniat de instrumentiști care au încântat cu melodii specifice - „Hora simplă“ sau „Hora la patru de la Brănești“. Pe toată durata festivalului au fost prezenți și reprezentanții Federației Europene a Orașelor Carnaval, în frunte cu președintele Lars Algell, orașul Pernik fiind afiliat la această organiza-

ție. Coordonatorii tuturor grupurilor străine au fost primiți la Palatul Culturii din Pernik de primarul localității și de președintele federației, care au felicitat toți participanții. Pe toată durata festivalului, grupul cucilor a fost însoțit de Gheorghe Vălev, din localitatea Kalipetre, de lângă orașul Silistra, un prieten mai vechi al Brăneștiului și un neobosit artizan al bunelor legături dintre comunitățile de la nord și sud de Dunăre. Grupul Cucilor Tradiționali din Brănești, aflat sub patronajul Asociației

Culturale Brănești, are deja un bogat palmares în ceea ce privește promovarea tradiției ilfovene dincolo de hotarele țării. Până în prezent a participat la numeroase festivaluri internaționale în Bulgaria, Serbia, Albania și Italia.

În luna februarie, Cucii din Brănești sunt invitați să reprezinte România la un mare festival al Culturii Tradiționale din Elveția, orașul Altstätten - „Europäisches Kulturund Brauchtumstreffen“, unde sunt așteptate 35 de grupuri din 13 țări europene. Acțiunea a fost susținută de

administrația locală din Brănești. La 11 martie îi invităm, la Brănești, la Festivalul „Ziua Cucilor“, pe toți cei care vor să vadă cucii la ei acasă și totodată doresc să sărbătorească împreună bucuria primăverii și a renașterii naturii.

Festivalul „Ziua cucilor“ a devenit un „brand“ ilfovean tot mai vestit în această parte a țării. Și în acest an mizăm pe sprijinul Consiliului Județean Ilfov și al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, care ne-a fost partener de fiecare dată în organizarea festivalului. ■

Prof. Marius-Ovidiu SEBE, președinte al Asociației Culturale Brănești, Foto: Cucii din Brănești

24 Ianuarie 1859

UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

„Să dăm mână cu mână, să fim uniți și să ne bucurăm de măreția faptelor românilor!”

La 24 ianuarie 2019 s-au împlinit 160 de ani de la înfăptuirea Unirii Moldovei cu Țara Românească, un pas uriaș către realizarea Marii Uniri, ocazie cu care pe întreg cuprinsul țării au avut loc activități menite a reaminti importanța acestui eveniment. La Brănești, în Ilfov, manifestarea a avut un plus de valoare, pentru că s-au împlinit tot 160 de ani de existență a actualei biserici cu hramul Sf. Nicolae. Pisania bisericii, datată 9 iulie 1859, mărturisește: „...și au luat săvârșire în zilele bine credinciosului și iubitului Alexandru Ioan Cuza, Domnu Țării Românești și al Moldovei, păstorind Biserica Prea Sf. Sa Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei. Anul 1859 iulie.”

Istoria lăcașului de cult din satul Brănești datează cam din aceeași perioadă cu localitatea. Potrivit tradiției, prima biserică din acest loc s-a construit pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea, pe locul vechiului cimitir al satului. Prima atestare documentară a bisericii are loc în 1789, în documentul „Catagrafia Eparhiei Ungrovlahiei”, din 1810, unde se spune că în această biserică a venit spre a sluji „popa Ghinea sin Dobre Cosobean, 65 ani cu citire de mijlocu, neglobit, din neam rumân, fecior de mirean și s-au preoțit de preoția sa mitropolit Cozma”. În același document mai este amintit și ctitorul bisericii de lemn, închinată Sfântului Ierarh Nicolae, și anume „Grigorașco”. Deoarece, în 1810, satul abia dacă număra 100 de locuitori, biserica acestuia nu a putut fi una monumentală. Astfel, prima biserică, zidită din nuiele

Unirea Principatelor Române și istoria Bisericii Sfântul Nicolae din Brănești

împletite, a fost refăcută din scândură. Biserița cea veche se afla la o distanță de 50 de metri înspre sud de actuala biserică, pe locul ei aflându-se astăzi o cruce veche.

La sfârșitul secolului al XVI-lea, moșia Brănești intra în proprietatea vornicului Cernica. La 4 august 1685, moșia este închinată Mitropoliei din București, de către Cernica Știrbei, un nepot al vornicului Cernica. La rândul ei, între anii 1719-1750, Mitropolia cedează moșia Patriarhiei din Alexandria. Apoi, în anul 1854, Mănăstirea Cernica, cu toate moșiile acesteia, ajunge din nou în stăpânirea Mitropoliei din București. Astfel, la 14 ianuarie 1854, moșia Brănești trece în proprietatea Mănăstirii Cernica. Cu această ocazie, mănăstirea zidește un metoc pe locul actualei biserici din Brănești, metoc în care a funcționat și prima școală din sat. Deoarece satul se dezvoltă rapid, arhimandritul Diomid, starețul Mănăstirii Cernica, hotărăște ridicarea unei biserici noi, folosindu-se de venitul moșiei, precum și de sprijinul credincioșilor din sat. Astfel, între anii 1858-1859, a fost înălțată actuala biserică, aceasta fiind o copie a Bisericii Sfântul Gheorghe, zidită de Sfântul Ierarh Calinic. Pe placa de la proscomidia, unde sunt numiți ctitorii, este scris următorul pomelnic: „Nifon Mitropolitul, Barbu Voevod, Elisabeta Doamna, Calinic Arhiepiscop cu soția sa, Scarlat, Maria, Constantin, Alecu, Bălașa,

Diomid arhimandritul, tot soborul părinților Antonie, Filotea monahia, Alexandru, Grigore, Constantin, Ion, Stanca, Sima ieromonah, Gherasie ieromonah, Stoica, Teodorit ieromonah, Ipolit monah, Onisifor monah, Evghenie ieromonah, Toma, Petre, Niculina, Stoean, Tănasă, Zlate, Anghelina, Dina, Ivana, Dobre, Velica, Slav, Drăgana, Mina monah, Theodor arhimandrit, Silvestru ieromonah”. Biserica a fost construită din zid de cărămidă, gros de un metru, având o suprafață totală de 260 de metri pătrați și o singură turlă mare, din nuiele împletite și acoperită cu tablă galvanizată. Abia în 1914 biserica a suferit prima reparație, fiind repictată în ulei, în stilul neo-renascentist, de pictorii Serafimescu și Dogărașcu. Pictura a fost restaurată, apoi, în 1950, de pictorii Constantin Călinescu și Gheorghe Vânătoru. În fața bisericii se înalță clopotnița, cu cele două clopote, construită din

beton și cărămidă, în 1939. În 1924, în cinstea eroilor din localitate, căzuți în Primul Război Mondial, se ridică, în fața bisericii, un impresionant monument. Din cauza cutremurului din 1977, biserica a fost grav avariata, în 1979 pictura acesteia fiind restaurată de pictorul Ioan Nichita. În 1987 se construiește Cancelaria parohială, iar clopotnița este tencuită în praf de piatră. În anii 2005-2006, în curtea bisericii din Brănești se ridică o cantină socială și o clădire cu turlă, pentru aprinderea lumânărilor. Cele două clădiri au fost sfințite la 6 decembrie 2006, în urma Sfintei Liturghii, săvârșite de Preafericitul Părinte Patriarh Teoctist și Preasfințitul Sebastian Ilfoveanul. Legând cele două evenimente istorice importante, comunitatea din Brănești nu poate decât să spună: „Să dăm mână cu mână, să fim uniți și să ne bucurăm de măreția faptelor românilor!” ■

George V. GRIGORE

De la istoria unei națiuni – la istoria unei comunități

1859 – 2019

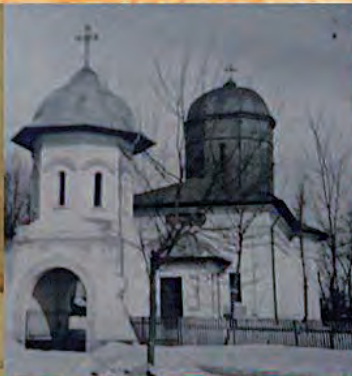
160 de ani de la Unirea Principatelor
160 de ani de existență a actualei Bisericii Sf. Nicolae Brănești

Pisania bisericii, datată în ziua de 9 iulie 1859, mărturisește următoarele: „... și au luat săvârșire în zilele bine credinciosului și iubitului **Alexandru Ioan Cuza**, Domnu Țării Românești și al Moldovei, păstorind Biserica Prea Sf. Sa Nifon, Mitropolitul Ungro-Vlahiei. Anul 1859 iulie.”

Alexandru Ioan Cuza și Unirea

A luptat alături de boierii patrioți pentru unirea Moldovei cu Țara Românească. La 5 ianuarie 1859 a devenit domn al Moldovei. La 24 ianuarie, același an, a fost ales domnitor și în Țara Românească.

La Arhivele Naționale a avut loc lansarea volumului „Frontul de acasă. Mărturii documentare din județul Ilfov în perioada 1917-1919“

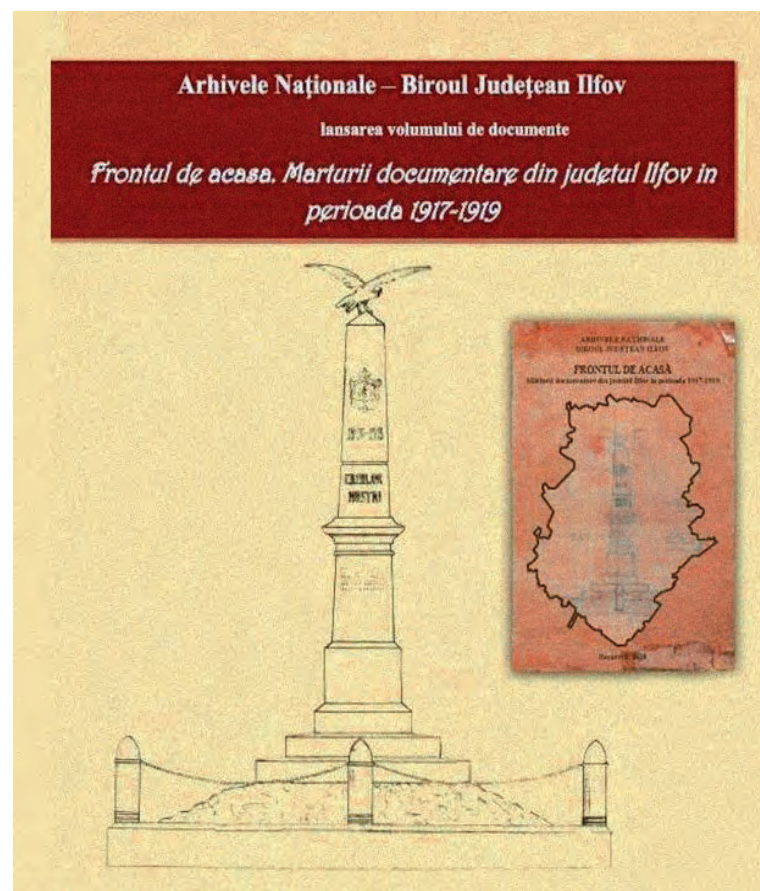
George V. GRIGORE

Dr. Cristina Țeneghe: „Memoria colectivă a păstrat bucuria Clipei în care România și-a deschis larg brațele, cuprinzându-i pe toți românii“

La 23 ianuarie 2019, la sediul Arhivelor Naționale din București, de pe Bulevardul Regina Elisabeta, nr. 49, a avut loc lansarea volumului de documente „Frontul de acasă. Mărturii documentare din județul Ilfov în perioada 1917-1919“, care își propune să omagieze jertfa ilfovenilor pentru realizarea Marii Uniri. Printre invitații de seamă, la această lansare au participat prefectul județului Ilfov, Marius-Cristian Ghincea, și directorul Centrului Județean de Conservare și Promovare a Culturii Tradiționale Ilfov, Alexandrina Niță. Lucrarea a fost editată de Cristina Țeneghe, șef al Biroului Județean Ilfov al Arhivelor Naționale. În cadrul acestei lansări oficiale au luat cuvântul istoricii Alina Pavlescu, Daniel Cain și Daniel Gheorghe. Luând cuvântul, prefectul Marius-Cristian Ghincea, a spus următoarele: „Sunt voci care susțin că acest eveniment ar fi trebuit să fie plasat în perioada Anului Centenar, ce tocmai a trecut. Personal, susțin că evenimentul de astăzi nu putea să aibă loc în altă zi, lună sau an! Știm cu toții că mărețul vis al românilor de a trăi în vechiul regat al dacilor nu a fost realizat într-o singură zi. Putem vorbi

astăzi de Marea Unire pentru că, anterior dar și ulterior datei de 1 Decembrie 1918, au existat oameni cunoscuți și necunoscuți ce au luptat, cu arme diferite, pentru interesul național. Visul românilor rămânea un vis, dacă ideea de apartenență la națiunea română, a populației ce trăia în spațiul Vechiului Regat, nu prindea rădăcini în timpul Revoluției de la 1821, revoluție declanșată de Tudor Vladimirescu prin Proclamația din 23 ianuarie de la Padeș. Conștiința națională s-a dezvoltat și a creat premisele Micii Uniri, dar care a fost atât de MARE... o placă turnantă pentru viitoarea construcție istorică. Nu în ultimul rând, tot într-o zi de 23 ianuarie, în anul 1878, s-a încheiat armistițiul din războiul ruso-româno-turc, ce a consfințit câștigarea prin luptă a independenței naționale. Iată numai câteva elemente ce vin să sprijine ideea că lansarea volumului *Frontul de acasă. Mărturii documentare din județul Ilfov în perioada 1917-1919* nu își putea găsi o zi mai nimerită și de altfel, Anul Centenar al Românilor nu este un an obișnuit, el continuă... pentru că nu putem vorbi de Marea Unire fără lupta armată împotriva Republicii Ungare a

Sfaturilor, dar și fără lupta diplomatică de după 1918. Mă bucură apariția acestei cărți, mai ales că vine să ne istorisească realități nepovestite în cărțile clasice de istorie, subliniind jertfa ilfovenilor pentru realizarea Marii Uniri. Mă înclin în fața celor ce continuă lupta, folosind penița în scopul scrierii istoriei Națiunii Române!“ Cei prezenți au aplaudat realizarea acestei lucrări și au primit la încheiere câte un volum cu autograful editorului, dr. Cristina Țeneghe. În „Argument“-ul care deschide acest volum, editorul ne spune: „Anul 1918. După nemărginite jertfe și îndelungi suferințe a venit și clipa binemeritată a răsplătii. Împlinirea secularei năzuințe a bucurat sufletul fiecărui român, iar bucuria va reverbera mereu în conștiința românilor, și cu atât mai mult acum, în an centenar. Memoria colectivă a păstrat bucuria Clipei în care România și-a deschis larg brațele, cuprinzându-i pe toți românii. Se cuvine însă, ca niciodată să nu uităm cu ce preț s-a smuls Istoriei această mult dorită aducere-mpreună a tuturor românilor, pentru că Marea Jertfă a soldaților care au plătit cu propriul sânge clădirea României

Mari se împletește cu grelele suferințe îndurate de cei rămași acasă. Nu vom putea poate niciodată să reconstituim întreaga epopee scrisă de fiecare suflet de român pe papyrusul năvăzut al vieții cotidiene din acele vremuri. Noi, cei de azi, nu putem ști cu ce eforturi au putut răzbi înaintașii noștri în acele zile în care soldații străini rechiziționau toate cele necesare vieții, iar molimele loveau crâncen bieții oameni slăbiți. Documentele de arhivă permit o reconstituire evenimentială a acelor vremuri, destul de estompată datorită limbajului arid, specific documentelor oficiale, dar, credem noi, suficient de corespunzătoare încât să conștientizăm cât de mare a fost efortul generației care a săvârșit Marea Unire. De aceea am încercat, prin prezentul volum de documente, să contribuim la aducerea aminte a acelor mari vremuri și la cinstirea memoriei celor care au contribuit la făurirea României Mari“. Documentele cuprinse în acest volum provin din fondul arhivistic „Prefectura județului Ilfov“, aflat în păstrare la Biroul Județean Ilfov al Arhivelor Naționale, și au fost selectate astfel încât să reflecte viața cotidiană din Ilfov,

cu toate provocările, dar mai ales privațiunile ei, în timpul Primului Război Mondial. Volumul însu-mează 104 documente, structurate cronologic, iar din perspectiva conținutului informațional acestea reflectă, așa cum a fost menționat mai sus, multele și grelele privațiuni îndurate de populația rămasă în teritoriul ocupat de trupele germane. Sursele documentelor atestă astfel faptul că pe lângă uriașele drame generate de mobilizare și luptele de pe front, populația rămasă în vetrele localităților din Ilfov a îndurat foametea, rechizițiile, bolile, corvezile, abuzurile administrației și lipsa celor mai elementare produse pentru traiul zilnic. Tifos exantematic, jafuri, distrugerii, violuri, crime, poduri și căi ferate aruncate în aer, clădiri în ruină, foamete. Iată numai câteva din lunga listă de atrocități la care a fost supusă populația civilă. Asta în timp ce pe front drama trupelor române era tot mai mare. Prin volumul de față, dr. Cristina Țeneghe ne aduce în față o „oglină“ a acelor vremuri grele în care tot românul a contribuit într-un fel la sacrificiul prin care a fost realizată Marea Unire de la 1 Decembrie 1918. Cinstie lor! ■

Stat și societate în vremea Marelui Război, eveniment dedicat celebrării Zilei Culturii Naționale

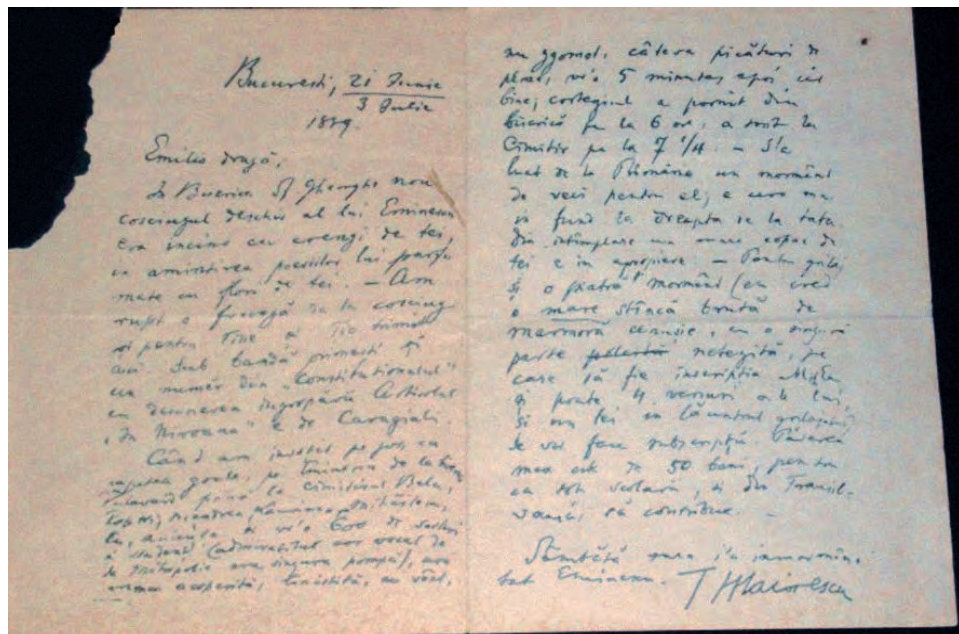
CRISTINA ANGHELUȚĂ

Cu ocazia Zilei Culturii Naționale și în contextul instituirii anului 2019 ca fiind Anul Cărții în România, Muzeul Național Cotroceni a lansat, la 14 ianuarie, volumul „Stat și societate în vremea Marelui Război“. Publicația, dedicată Centenarului Marii Uniri, cuprinde lucrările Colocviului Național de Istorie, ediția a XX-a. Studiile de specialitate au cercetat cu atenție acțiunile militare, transformările economice și sociale care au avut loc pe parcursul anilor de război și în perioada imediat următoare. Evenimentul de lansare s-a desfășurat în spațiile medievale care găzduiesc, până pe 27 februarie 2019, expoziția „Marea Unire. De la victoria în Primul Război Mondial la Încoronarea Suveranilor României Mari“. ■

ZIUA CULTURII NAȚIONALE 2019

Manuscrise eminesciene - tezaur al neamului românesc.
La Buftea, cântec și vers eminescian (Continuare din pagina 1)

Munca de descifrare și tipărire a manuscriselor eminesciene este continuată, după Perpessicius, de alte colective de cercetători, conduse de Petru Creția, Dumitru Vatamaniuc și alții.

Cele 16 volume au fost publicate mai întâi la Editura Fundațiilor Regale, apoi la Editura Bibliotecii Academiei Române. Ultimul volum din planul conceput de Perpessicius a fost publicat în anul 1993, iar în 1994 apare al XVII-lea volum, o Addenda.

Colecția de fotocopii după manuscrisele eminesciene se află în patrimoniul Muzeului Literaturii Române din Iași din anul 1988, atunci când specialiști din Iași și Botoșani au dus la bun sfârșit misiunea de a copia și de a pune la dispoziția publicului binecunoscutele *Caiete Eminescu*.

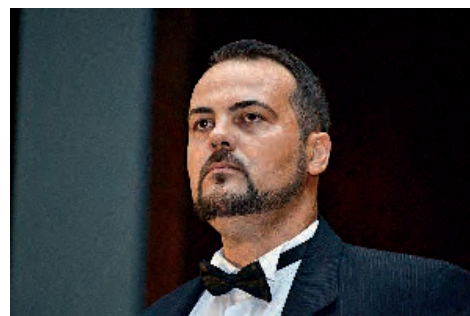
Cele 62 de volume au fost realizate după microfilmele manuscriselor, așa cum povestește eminescologul Valentin Coșoreanu în cartea sa „Aventura manuscriselor eminesciene”. Inițiativa acestei întreprinderi a avut-o filosoful Constantin Noica, într-o prelecțiune ținută la Casa Pogor în anul 1977. Tot Constantin Noica, cel care l-a numit pe Eminescu „Omul deplin al culturii românești”, a

realizat importanța acestor *Caiete* pentru cultura română, comparându-le cu cele ale lui Leonardo da Vinci sau cu cele ale lui Paul Valéry.

Pagină cu pagină, în scrisul caligrafiat cu grijă sau nervos, putem să vedem starea în care se afla poetul, purtat pe aripi de inspirație. Personalitatea sa se dezvoltă în timp, abordând teme din ce în ce mai complexe. În afara poeziilor, apar articole istorice, teme gazetărești, teme politice, piese de teatru, culegeri folclorice, pagini de jurnal etc. Scrisul frumos devine alunecos și prescurtat, iar uneori este înfrigurat de trecerea clipei „...cea repede, Ce ni s-a dat?” („Stelele-n cer”). Fiecare literă poartă în forma sa un moment al nașterii și al morții, devenind șablon de suflet zbuciumat și neliniștit. Parcurgând aceste manuscrise simți și inima care a bătut atunci când cerneala s-a așternut pe hârtie, o inimă mare cât să cuprindă toată România.

Dincolo de ființă și dincolo de materialitate

Marti, 15 ianuarie 2019, într-o dimineață în care a nins ca în povești, cu fulgi mari și

George V. GRIGORE

puri de nea, Sala de Festivități a Primăriei orașului Buftea a devenit aproape brusc neîncăpătoare. Erau personalități ale județului, dar și ale orașului, pe lângă zeci de elevi și cadre didactice. Întreg colectivul Centrului Județean de Conservare și Promovare a Culturii Tradiționale Ilfov, în frunte cu directorul Alexandrina Niță, a fost prezent la acest eveniment de marcă. Ca un fluid nevăzut, spiritual poetului nostru național, Mihai Eminescu ne strângea oarecum în jurul acestui spațiu care căpăta parcă o anume sacralitate. Se împlineau 169 de ani de la nașterea Luceafărului poeziei românești. Deschiderea programului și cuvântul de început au aparținut directorului Centrului Cultural Buftea, Robert Nagy.

De la început, acordurile pianistului Alexandru Mihai Burcă și vocea gravă a bassului Florin Ganea au făcut ca peste spectatori să se așeze o liniște neașteptată. Versurile poeziei „Revedere”, de Mihai Eminescu, puse pe note de compozitorul Aurel Eliade, sunau parcă altfel, mai înălțător, ca o chemare de dincolo de ființă și dincolo de materialitate. Apoi, după o serie de aplauze binemeritate, pianistul Alexandru Burcă a interpretat „Sara pe deal” (compozitor Vasile Popovici). Actorul Teatrului Național București, Marius Bodochi, a intrat în scenă în aplauzele tuturor recitând „Odă în metru antic”. Stilul total surprinzător de abordare a liricii emiesciene a fascinat publicul, care a aplaudat din nou, frenetic. Bassul Florin Ganea a revenit cu „În parcul Luxemburg”, de Victor Eftimiu, pe note de Nicolae Bretan (alături de pianistul Alexandru Burcă), iar Marius Bodochi a recitat versurile prin care marele poet național își

anunța adevărata credință... cea în poezie („Eu nu cred nici în Iehova”). După acest moment romantic, Alexandru Burcă a venit cu un moment de virtuositate pianistică, interpretând „Joc dobrogean” (de Paul Constatinescu). Dintre toate scrisorile lăsate aproape testamentar de Mihai Eminescu, actorul Naționalului bucureștean a ales să ne-o prezinte pe cea de a II-a, avertizându-ne astfel: „Iar în lumea cea comună a visa e un pericol, Căci de ai cumva iluzii, ești pierdut și ești ridicul.”

Cu forțe proaspete, bassul Florin Ganea a interpretat „Cântec haiducesc”, de Tiberiu Brediceanu, iar „Glossa” a încheiat recitarea marelui actor Marius Bodochi. Tenorul Robert Nagy, alături de pianistul Alexandru Burcă au mai adus un ultim omagiu operei eminesciene, prin interpretarea romanței „Pe lângă plopii fără soț”. Aplauzele repetate au încheiat un frumos spectacol închinat Zilei Culturii Naționale, zi în care am omagiat și cei 169 de ani de la nașterea poetului nostru național, Mihai Eminescu. Afară ninsoarea se opri de o vreme, dar albul imaculat al zăpezii așternute peste orașul Buftea era cumva în acord cu puritatea cântecelor și versurilor ascultate, pentru că Mihai Eminescu trăiește în fiecare român prin poezia sa. ■

ZIUA CULTURII NAȚIONALE
15 Ianuarie 2019, orele 12:00
169 de ani de la nașterea
Luceafărului poeziei românești

Spectacol extraordinar
de muzică și poezie

Invitat special:
actorul Marius Bodochi

Momente muzicale românești:
pianistul Alexandru Burcă

Sala de Festivități
a Primăriei Buftea

Invitațiile se ridică de la
Centrul Cultural Buftea

Palatul domnesc al lui Cuza de la Ruginoasa

Ruginoasa. O localitate cu nume tomnatic, care îndeamnă la meditație. De fapt este o comună din județul Iași, formată din satele Dumbrăvița, Reditu, Ruginoasa (reședința) și Vascani. După tradiție, numele localității de reședință ar avea cel puțin două surse posibile. Una ar fi că provine de la un păstor pe nume Rugină, care s-ar fi stabilit prin aceste părți cu oile, dar în lucrarea „Ruginoasa”, autorul Boris Crăciun menționează că „...și astăzi în diferite locuri ale comunei se poate vedea, în special după ploaie, un strat subțire brun-roșcat care acoperă pământul, mai ales în locurile pietroase”, numele provenind de la acest fenomen, de la această tip de sol. Numele unui iaz existent în localitate - „Rugină” apare și în documentele moldovenești din timpul domniei lui Ștefan cel Mare, amintind de o familie de mari boieri care purtau acest nume. Primele așezări s-au construit în partea de vest a satului, la „Osoi, de unde locuitorii s-au retras întrucât locul era arid și lipsit de apă, pe locurile unde este astăzi satul Ruginoasa. În jurul anului 1800 aici existau curțile moșiilor familiei Sturza. Comuna se află în zona de nord-vest a județului și este străbătută de DN 28A, care leagă Târgu Frumos de Pașcani și DN 2. Patru obiective din Ruginoasa sunt incluse în lista monumentelor istorice din județul Iași ca monumente de interes local. Două

dintre ele sunt situri arheologice - ruinele hanului de la Ruginoasa din secolul al XVIII-lea, și situl de „pe Platou” aflat în marginea de sud-vest a satului Vascani, sit ce cuprinde urme de așezări din perioada Latene (cultura geto-dacică), secolele al II-lea, al III-lea e.n., secolul al IV-lea e.n. (ultimele două corespunzând epocii daco-romane), și câteva medievale - secolele al XIV-lea, al XV-lea, secolele al XVI-lea-al XVII-lea și secolul al XVIII-lea. Clasificat ca monument de arhitectură, ansamblul Palatului lui Alexandru Ioan Cuza din satul Ruginoasa cuprinde palatul propriu-zis (1862), Biserica „Adormirea Maicii Domnului” cu parcul, zidul de incintă și turnurile (1813), și mormântul pregătit pentru domnitor (sfârșitul secolului al XIX-lea). Al patrulea obiectiv, clasificat ca monument memorial sau funerar, este declarat a fi monumentul eroilor din Primul Război Mondial, ridicat la începutul secolului al XX-lea în cimitirul din Ruginoasa. Satele Reditu, Ruginoasa și Dumbrăvița sunt cunoscute pentru tradiția luptei dintre tinerii din dealul satului și cei din vale. Obiceiul are loc în fiecare zi de 31 decembrie, de cel puțin 40 de ani, cu menirea de a alunga relele (în zilele dintre Crăciun și Anul nou, declarat în Vechea Religie Pământească (păgână) ca fiind ale „mascaților”, sau „zilele pentru nimic”.

Un palat „ca în povești”

De la Iași până la Ruginoasa, veți face 60 de kilometri. Nu o să vă pară rău, pentru că veți vizita un palat „ca în povești”... Acolo, la Ruginoasa, se află un palat pe care odinioară l-a stăpânit Alexandru Ioan Cuza, domnul Unirii. Castelul în stil neogotic i-a aparținut întâi și întâi familiei Sturdza. Palatul datează de la 1804, când vistiernicul Săndulache Sturdza a tocmnit un arhitect din Viena, pentru o reconstrucție a unui mai vechi conac boieresc. Șapte ani mai târziu a fost clădită și o biserică, în apropiere, acolo unde înainte fusese o bisericuță de lemn. Între 1847 și 1855, palatul a trecut printr-o nouă refacere, realizată în stil neogotic. Deși lucrarea trebuia isprăvită la 1848, evenimentele cu caracter revoluționar au condus la o întârziere de câțiva ani. Vastele lucrări au fost achitate de Costache Sturdza, moștenitorul domeniului. Acesta era neam cu domnitorul Mihail Sturdza. Alexandru, fiul lui Costache Sturdza s-a împrumutat, la un moment dat (în 1857) de la Banca Națională a Moldovei cu o sumă imensă, de 60.000 de galbeni. Trebuia să înapoieze banii în 17 ani, dobânda fiind de 7,25%. A fost ipotecată întreaga moșie Ruginoasa. Alexandru n-a mai putut rambursa împrumutul la timp, iar banca a scos domeniul și palatul la licitație. Așa a ajuns palatul de la Ruginoasa în stăpânirea unui alt Alexandru, unul ilustru. În proprietatea lui Cuza Vodă avea să ajungă, lucru care s-a întâmplat în anul 1862. Cuza dorea să își realizeze acolo o reședință de vară. Palatul l-a costat

peste 52.000 de galbeni. Și, dovadă că marele domnitor stătea destul de bine cu banii, imediat după cumpărare a purces la renovarea acestuia. Faptul că nu prea i-a fost dat să se bucure de frumusețea locurilor, este o cu totul altă treabă. De vină a fost poate soarta sau mai degrabă politica. Mobilierul pentru palat a fost adus de la Paris, iar de grădină s-au ocupat specialiști aduși din Germania. Prins cu treburile statului, Cuza n-avea timp să supravegheze renovarea, dar de acesta s-a ocupat soția sa, Elena. Inaugurarea Palatului Ruginoasa

a avut loc în primăvara anului 1864, când o scurtă perioadă de timp a locuit și Cuza Vodă acolo. În toamnă, Cuza Vodă a venit iarăși la Ruginoasa, zăbovind aproape patru săptămâni. Tocmai promulgase legea de improprietărire a țărănimii, când 400.000 de familii au primit terenuri arabile, iar 60.000 de români au primit loturi pentru construirea de locuințe. La sosirea sa la Ruginoasa, Cuza a fost întâmpinat cu pâine și sare, de un alai de 6.000 de gospodari, veniți să-i aducă mulțumirile lor în cuvinte simple, dar pornite din suflet. La 1866, Alexandru Ioan Cuza, binefăcătorul țărănimii, a trebuit să ia calea străinătății, forțat de împrejurări. În cei șapte ani, cât i-au mai fost dați să trăiască în exil, Alexandru Ioan Cuza s-a folosit pentru nevoile personale, de banii proveniți din arendarea moșiei de la Ruginoasa, o sumă de 5.000 de galbeni anual. Trebuie spus, ca un detaliu important pentru conturarea portretului Domnului Unirii de la 1859, că

Heidelberg, în Germania. Dacă în timpul vieții, Cuza nu s-a putut bucura mai deloc de reședința sa de la Ruginoasa, părea că măcar somnul de veci avea să și-l doarmă acolo, după ce a fost înmormântat lângă biserica de pe moșie. Însă nu s-a întâmplat așa. Rămășițele sale pământești au fost strămutate la Curtea de Argeș, iar ulterior au fost duse la Biserica Trei Ierarhi din Iași. Întrucât cei doi fii ai lui Cuza (proveniți dintr-o relație din afara căsătoriei) au pierit de tineri, moșia de la Ruginoasa a ajuns, în cele din urmă, în proprietatea unei unități medicale, funcționând ca spital de copii. În vremea celui Dintâi Război Mondial palatul a devenit, temporar, spital militar. În cea de-a doua conflagrație mondială (și după), palatul Ruginoasa a fost sever avariat. La degradarea sa au participat și sătenii care, așa cum se întâmplă în astfel de situații, au extras materiale de construcții refofosibile dintre zidurile deteriorate. Se zice că în urma unei vizite inopinate a lui Nicolae Ceaușescu s-ar fi demarat lucrările de reconstrucție, desfășurate vreme de 11 ani, începând cu 1967, până în 1978. Lucrările au fost sistate o vreme. Însă, în anul 1982 a fost inaugurat muzeul de aici „Al.I. Cuza”. Ansamblul Palatului lui Alexandru Ioan Cuza de la Ruginoasa a fost inclus pe Lista monumentelor istorice din județul Iași din anul 2015, la numărul 1484, cu cinci obiective: Palatul lui Alexandru Ioan Cuza - datând din 1862, Biserica „Adormirea Maicii Domnului” - datând din 1813, Parcul - datând din 1813, Zidul de incintă - datând din 1813, Turnurile - datând din 1813 și Mormântul pregătit pentru domnitorul Alexandru Ioan Cuza - datând de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Dacă aveți drum spre Iași sau prin Ruginoasa, ori prin preajmă, faceți tot posibilul și vizitați acest loc încărcat de istorie. Seamănă cu o perlă aflată în coroana minunilor României, iar dumneavoastră veți avea doar de câștigat dacă o veți admira! ■

George V. GRIGORE

Oameni cu care Ilfovul se mândrește

Salex Iatma: „Pentru un actor, fiecare rol este o experiență de viață!”

✍ George V. GRIGORE

Salex Iatma a semnat scenariul și regia filmului documentar „**Înger pe front - Regina Maria**”, realizat de Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean de Conservare și Promovare a Culturii Tradiționale Ilfov

Salex Iatma (Alexandru Matei, adevăratul nume) este un artist complet - actor, regizor, scenarist și cântăreț. Născut la 9 mai 1988, în orașul Buftea, este un taur sadea. A urmat cursurile Universității Naționale de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale” din București, specializarea Arta Actorului, clasa prof. univ. dr. Florin Zamfirescu. Încă de la început a reușit să se remarcă prin talentul său, jucând în câteva telenovele românești din cadrul trustului MediaPro Pictures. În prezent este profesor, actor, regizor și scenarist la „Teatrul Bastion” care funcționează în cadrul Centrului Cultural din orașul

Buftea. Ca scenarist este cunoscut prin operele sale „Efemer”, „Blestem matern”, „Retorica”, „Demonii”, „Je suis un souvenir” (2013), „Tudo” (2016), „Ghinionistul” (2017) și sceniul filmului artistic „Pup-o, mă!” (2018; comedie; regia Camelia Popa, cu Constatin Cotimanis, Cosmin Seleși, Cătălina Grama, Alexandru Pop (Văru Săndel) și Alin Panc), aflat de curând în cinematografe. Telenovele în care a jucat la postul de televiziune „Acasă tv” sunt „Inimă de țigan”, „Regina” (2008; rol: Sille Nemaipomenitu), „Aniela” (2009; rol: Panait) și „Iubire și onoare” (2011; rol: Usman). Apoi au urmat „Tudo” (2016; rol: Gigione Trailer) și „Contact to Kill” („Echipa de elită”; 2016, rol: Abdullah).

Cochetează și cu muzica, fiind compozitor și chitarist al trupei „Inopia”. A semnat coloana sonoră a filmului „Apartamentul” (2017). De-a lungul carierei sale a câștigat și numeroase premii. La Festivalul „Serile teatrului studentesc” din București din 2005 a primit premiul pentru „Cel mai bun actor” și premiul pentru „Cel mai bun spectacol”, cu „Blestem Matern”, la Festivalul Național de Teatru pentru Tineret Buftea (ediția a VI-a). A mai primit „Marele premiu și trofeul festivalului EFEMER”, dar și „Premiul pentru cel mai bun actor”, la Festivalul Național de Teatru „Ludicus” din Mioveni. A primit „Premiul III EFEMER”, la ediția a VII-a a Festivalului Național de teatru pentru tineret Buftea, a luat „Marele premiu și trofeul festivalului Retorica”, la Festivalul „Orpheus” din Ploiești, a primit „Premiul de excelență”, cu „Demonii”, la prima ediție a Festivalului Național de teatru pentru tineret Buftea, a luat premiul pentru „Cel mai bun actor”, la a doua ediție a aceluiași festival, a primit premiul pentru „Cel mai bun spectacol”, cu „Narcis”, la a treia ediție și a primit premiul II, cu „Noapte de înviere”, la Festivalul Național de

Teatru „Ludicus” din Mioveni și „Premiul pentru cel mai bun actor”, dar și multe altele. Pe lângă actorie și muzică cochetează destul de frecvent și cu scrisul, fiind autorul romanului „Afară nu este niciun anotimp”, publicat la Editura Humanitas.

„Din muncă vine și calitatea”

De muzică s-a apucat când avea 17 ani și a primit de ziua sa o chitară, și deși nu beneficiase de niciun fel de educație muzicală, după doar trei luni a participat la un proiect hardcore metal inițiat de Michael Weigand. La puțin timp după acest eveniment a hotărât să își formeze o trupă. A avut norocul să o întâlnească pe Claudia Gorgan, care a devenit clăpar și vocalist, iar la Universitatea de Teatru (UNATC) i-a descoperit pe Ștefan Ion, care are o voce specială, dar și pe Georgiana Dumbravă, actualul basist. În prezent, la chitară solo este Andrei Oancea, Gomez la tobe, violinist Paul Cătălin. În 2007, „Inopia” a început să colaboreze cu „Teatrul Bastion” din Buftea. În același an trupa a susținut o serie de concerte în scopuri caritabile. La jumătatea anului 2008 „Inopia” a început colaborarea cu „Live Metal Club” din București, având mare succes, iar în 2009 a lansat primul album intitulat „Inopia - Monuments of Sadness”. Întrebându-l pe Salex ce iubește mai mult - muzica, actoria, sau literatura, răspunsul a venit imediat: „Un act artistic implică un proces de creație. Iar eu sunt fericitul tătic al unor tripleți. Cum aș putea să aleg pe care dintre cei trei copii ai mei îi iubesc mai mult? Pe toți îi iubesc la fel.”

Rep: Din muzică și din romane scrise se câștigă și bani?

Salex Iatma: Banii sunt doar mijloace, pe când muzica și literatura sunt scopuri, nu invers. Aș fi ipocrit dacă aș spune că nu mă interesează deloc aspectul financiar, dar vreau să am doar atât cât îmi

lipsește. Sincer, nici când am scris, nici când am înființat trupa Inopia nu m-am gândit cum să câștig din asta. Dar dacă ar fi să fac o rețetă, cred că aș pune ca ingredient principal multă muncă. Pentru că din muncă vine și calitatea, iar dacă există calitate, atunci vor fi și oameni care o vor aprecia și te vor susține.

Rep: Rețelele de socializare moderne te pun în contact permanent cu publicul tău și cu admiratorii. Asta face ca tu să schimbi ceva în interpretarea personajelor tale, sau în felul tău de a fi?

Salex Iatma: Citesc și eu cu plăcere mesajele de pe internet și nu pot să spun decât că îmi dau seama că sunt pe un drum bun și că această posibilitate de a fi în contact cu oamenii este un privilegiu pentru mine. În ceea ce privește rolurile, cred că este datoria mea să încerc cât mai multe zone de interpretare, pentru că numai așa poți evolua în această meserie.

Cu ocazia Marelui Centenar al Unirii de la 1 Decembrie 1918, Salex Iatma a semnat scenariul și regia filmului documentar „Înger pe front - Regina Maria”, realizat de Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean de Conservare și Promovare a Culturii Tradiționale Ilfov, în colaborare cu Centrul Cultural Buftea și prezentat pe 29 octombrie 2018, în cadrul unui eveniment deosebit, de Gală, la Sala Regina Maria, aflată pe Domeniul Știrbey din Buftea. Filmul s-a bucurat de un real succes, fiind distribuit și pe rețeaua YouTube.

Fiind un artist complet prin tot ceea ce face, Salex Iatma ne place deoarece este foarte talentat, atât în actorie, cât și în muzică, scenaristică sau regie. Reușind să se afirme într-un timp destul de scurt, a devenit una dintre tinerele speranțe ale scenei românești de teatru și muzică, dar și pentru platourile de filmare. Ca profesor la Teatrul Bastion din Buftea, îndrumă pașii tinerilor talentați pe cărările care duc către succes, dăruind dintr-un preaplin sufletească... Succes Salex! ■

„Doctor fără voie”, la Buftea

Duminică, 20 ianuarie, la orele 18.00 fix, a bătut gongul în Centrul Cultural Buftea. Spectacolul „Doctor fără voie”, de Molière, realizat în cadrul proiectului Cultură'n Șură, s-a jucat cu intrarea liberă.

Regizorul Victor Olăhuț, care a montat în teatre importante din țară, a conceput pentru acest proiect o comedie alertă, interpretată de actori care au confirmat deja pe marile scene. Actrița Florentina Năstase a fost nominalizată la gala premiilor UNITER în 2016 pentru cel mai bun rol secundar, este angajată la teatrul Toma Caragiu din Ploiești și colaborează constant cu teatre independente și de stat din București. Actorul Marin Grigore este cunoscut publicului pentru rolurile sale din producții de televiziune, precum sit-com-ul „Ai noștri” și a făcut parte din echipa filmului „Sieranevada” în regia lui Cristi Puiu.

Distribuția spectacolului a fost completată de artiști ai tinerei generații care joacă pe scene importante ale teatrelor din București: Iulian Gliță, Ioana Rufu, Lavinia Cosma, Marius Costache, Bogdan Costea. Spectacolul sa jucat în cadrul proiectului „Cultură'n șură - teatru pe șoseaua de centură”), care urmărește includerea în circuitul artistic profesionist a comunităților din jurul Bucureștiului.

Aceasta a fost a treia reprezentație din cadrul proiectului, după cele de la Vidra și Domnești unde au fost prezenți mai bine de 300 de spectatori. ■

✍ Cristina ANGHELUȚĂ

Comuna Chiajna - Cu pași de uriaș către statutul de oraș

George V. GRIGORE

Situată în partea de nord-vest a Capitalei, comuna Chiajna, din Ilfov, s-a dezvoltat pe malul drept al râului Dâmbovița, fiind formată din satele Chiajna (reședința), Dudu și Roșu. Este străbătută de șoseaua de centură a Bucureștilor, iar autostrada București - Pitești începe pe teritoriul ei. Satele comunei sunt însă deservite de DJ 601A. Prin comună trece calea ferată de centură a Bucureștilor, segmentul fiind tranzitat de trenurile care circulă între București și Videle (cu destinația Craiova sau Giurgiu). Doamna Chiajna (de la Cneaz, Cneaghină) a fost soția domnului Țării Românești, Mircea Ciobanul, fiind fiica domnului Petru Rareș al Moldovei și nepoata lui Ștefan cel Mare și Sfânt. S-a născut la 1525, în Polonia. Chiajna este numele slavon pentru Despina, numele ei de botez fiind Ana. În 1545 s-a măritat cu Mircea Ciobanul, cunoscut în istorie pentru măcelărirea boierilor trădători. Au avut trei băieți și mai multe fete. Doamna Chiajna (1525-1588) a rămas în istorie și ca o mare luptătoare: În septembrie 1559, după ce Mircea Ciobanul a murit, boierii refugiați în Ardeal au răsuflat ușurați, apoi au adunat în mare grabă o mică oaste și, trecând munții, s-au îndreptat spre București cu gândul de a prelua puterea. Doamna Chiajna, dorind cu orice preț să-și ocrotească minorul pe care-l instalase deja pe tron, s-a pus, atunci, ea însăși în fruntea oștii domnești, ieșindu-le în întâmpinare boierilor pribegi. Era pentru prima dată, în istoria României, când o femeie conducea o oștire de război. Astfel, în lupta pentru putere, doamna Chiajna a avut, în ordine, trei lupte, în interval de o lună: la Românești, Șerbănești și Boianu. Îi întărește domnia fiului prin daruri trimise turcilor, de unde a cerut și doi tineri fanarioți pentru fiecele sale. Au fost propuși tânărul Stamatie

Paleologu și bătrânul Cantacuzen. Fata care trebuia să se căsătorească cu bătrânul a fugit cu tânărul boier Radu Socol pe care îl iubea. Ca să spele rușinea aruncată pe obrazul Porții otomane, Chiajna a trimis alte noi daruri mari. În același timp, ca să se răzbune pe boieri, a dat ordin să fie omorâți mai mulți dintre ei. În 1574 și-a măritat o altă fiică cu sultanul Murad. După un an însă, a căzut în dizgrația turcilor, care au exilat-o la Alep, în Siria. Aici a trebuit să-și câștige existența cu negustoria și țesutul. A murit în 1588, iar mormântul ei este la Galata. A fost o doamnă energetică, isteată, urzitoare de intrigi și dornică de putere, dar și o admirabilă mamă, capabilă de orice jertfă pentru copiii ei. Ea a inițiat ctitorirea a numeroase așezăminte religioase și a înființat în 1552, la Câmpulung Muscel, una dintre cele mai vechi școli românești.

Prima atestare documentară a satului Chiajna - 1787

Sediul Primăriei și al Consiliului Local se află pe strada Păcii nr. 75. La jumătatea lunii noiembrie se serbează „Ziua Doamnei Chiajna“, cu depuneri de flori la statuia realizată de sculptorul Nicolae Popa. Denumirea comunei ar putea veni de la doamna Chiajna, soția vornicului Cernica-Știrbeiu, proprietarul moșiei pe care s-au stabilit primii cetățeni pe aici. Aceștia ar fi venit, conform tradiției orale, cândva în secolul al XVIII-lea, din teritoriile Imperiului Otoman, o parte dinspre Cernavodă și o parte dinspre Stricleni (un sat din Bulgaria). Prima atestare documentară a satului Chiajna există din 1787, când se menționează în relație cu

arderea palatului lui Constantin Ipsilanti de pe moșia Cotroceanca. *Marele Dicționar Geografic al României* afirmă, însă, că satul de reședință al comunei a fost fondat de imigranți bulgari în 1828, iar la sfârșitul secolului al XIX-lea populația era încă majoritar bulgară (geții sudici, vlahii). Comuna făcea atunci parte din plasa Snagov a județului Ilfov și era formată din satele Chiajna, Dudu, Rudeni și Giulești, având în total 2.313 locuitori. În comună erau două școli mixte, patru biserici, o moară cu aburi și două cu apă, o povarnă și două mașini de treierat cu aburi. În aceeași perioadă, satul Roșu era reședința unei comune separate, formată din satele Roșu, Giulești, Crângași, Catanele și Boja, având în total 800 de locuitori și 179 de case. În 1925, comuna Chiajna era formată din satele Chiajna, Dudu,

Rudeni, Giulești-Sârbi și Catanele, cu 4.228 de locuitori și făcând parte din plasa Băneasa a aceluiași județ. În 1981, conceptul de comună suburbană a dispărut, Chiajna fiind arondată Sectorului Agricol Ilfov, devenit în 1998 județul Ilfov. Pe raza comunei își desfășoară activitatea câteva întreprinderi care cer forță de muncă calificată, o parte din nevoile de formare fiind satisfăcute local de Grupul Școlar „Doamna Chiajna“, cu specializările liceale diferite, printre care turism și alimentație, la Școala de arte și meserii. Patru obiective sunt incluse în lista monumentelor istorice din Ilfov ca monumente de interes local. Două sunt clasificate drept situri arheologice - așezarea din Epoca Bronzului (cultura Glina) de la Roșu, și situl de la Chiajna, de pe malul înalt al Dâmboviței, între conac și cimitir, cuprinzând

o așezare neolitică, una din Epoca Bronzului (*cultura Tei*), una geto-dacică, una din secolul al VI-lea e.n. și una medievală din secolele al XVI-lea - al XVII-lea. Celelalte două monumente sunt clasificate ca monumente de arhitectură. Unul este biserica „Sfântul Nicolae“ (datând din 1831-1897) din satul Chiajna. Celălalt este biserica „Sfântul Gheorghe“ din Dudu, construită în 1841 și renovată în 1899.

Numele comunei vine de la altă doamnă Chiajna

Multe persoane își închipuie că numele acestei localități are legătură cu Doamna Chiajna, soția lui Mircea Ciobanul. Se pare că totuși așezarea a fost întemeiată cu un secol și ceva mai târziu, numele venind de la altă doamnă Chiajna, soție a unui demnitar local, proprietar al moșiei. Totuși autoritățile s-au „lipit“ de numele mult mai impunător al Doamnei Chiajna, soție de domn. Există și o ipoteză, emisă după tradiții populare, care ne spune că biserica părăsită de lângă cartierul Giulești-Sîrbi ar fi fost începută chiar de Doamna Chiajna „cea mare“. Școala gimnazială poartă numele scriitorului Alexandru Odobescu, cel care în 1860 publică printre alte scrieri ale sale și nuvela istorică „*Doamna Chiajna*“. Aproape de intrarea în comună, dinspre Centura Capitalei, este amplasată statuia Doamnei Chiajna înfățișată cu coroană pe cap și sprijinită pe un toiag al puterii, pe care se încolățește un șarpe (naga, știința neștiută a șerpilor). Un alt bust al „femeii de fier“ este amplasat în fața primăriei. Aproape de zona parcului și al „grădinii zoo de la țară“ se află Biserica „Sf. Nicolae“ (cea inițială a fost construită în 1831). Între 2002 și 2008 s-a ridicat un nou lăcaș de cult cu o pictură frumoasă sfințită în 2012. Vis-a-vis este un mic părculeț în centrul căruia este

amplasat un monument închinat eroilor din Chiajna care au luptat în cele Două Războaie Mondiale. Un vultur veghează deasupra monumentului, iar două tunuri flanchează locul comemorativ. În aceeași zonă se află Stadionul Concordia, arenă dotată cu instalație nocturnă cu o capacitate de 5.000 de locuri. Alături de stadion sunt amplasate Sala Concordia (gazdă a meciurilor din diferite sporturi) și un hotel de trei stele.

Trei sunt lăcașurile de cult de pe raza comunei Chiajna: Biserica Sfântul Nicolae - Chiajna, Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din satul Dudu și Biserica din satul Roșu.

Biserica „Sfântul Nicolae” se află la o distanță de numai cinci kilometri de București. Pisania originală a vechii biserici mărturisește că primul locaș a fost construit din lemn, în cinstea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, iar mai târziu, învechindu-se, acesta a fost construit din cărămidă, de o comunitate de creștini bulgari. Despre așezarea bulgarilor în acest loc nu s-au aflat încă suficiente informații. Se crede, însă, că aceștia ar fi fost aduși în acest loc spre sfârșitul secolului al XVIII-lea, în vremea stăpânirii otomane, pentru a lucra pe moșiile Doamnei Chiajna, soția principelui Constantin Cernica. Biserica „Sfântul Nicolae” a fost construită în 1831, de meșteri anonimi, în formă de navă, fără pridvor și abside, care vor fi adăugate ulterior. Biserica este încununată cu două turlle, așezate pe naos și pronaos. Inițial, în jurul bisericii s-a aflat cimitirul satului, însă, în 1890, acesta a fost mutat într-un loc special amenajat, unde se află și astăzi. La 1835, moșiile Doamnei Chiajna au fost cumpărate de prințul Manuc, după plecarea sa din Constantinopol, împreună cu alte câteva hanuri din București. El va pleca însă la Paris, moșiile sale cumpărându-le boierul Isvoranu.

Începând cu 2 mai 1864, când domnitorul Alexandru Ioan Voda a aplicat noua Lege Agrară și a reîmproprietărit localnicii, aceștia au putut să-și construiască locuințe și clădiri sociale. Biserica din Chiajna a primit și ea zece hectare de teren arabil, însă, în 1949, acestea au fost retrocedate statului. Biserica Sfântul Nicolae a fost repictată în 1925, în ulei, de pictorul Colonițiu. Al treilea strat de pictură, în frescă, a fost așezat între anii 1949-1951, de zugravii Gheorghe Vasilescu și Petre Achițenie. Ultima pictură a bisericii, tot în frescă, a avut loc între anii 1980 - 1983, fiind realizată de zugravul Taflan Nicolae. Astăzi, în grija bisericii se află un clopot mare, de 200 de kg. Lucrat pe cheltuiala episcopului din Buzău, în 1811, clopotul a fost dăruit parohiei Chiajna în urma Primului Război Mondial, pentru a-l înlocui pe cel original, furat de

soldatii germani. Cea mai mare bogăție a bisericii rămân, însă, Sfintele Moaște, care sunt păstrate în racle frumos împodobite: părțile din Moaștele Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, ale Sfântului Ierarh Visarion, ale Sfântului Mare Mucenic Haralambie și ale Sfântului Ierarh Nicolae. Deoarece, în urma unor studii tehnice s-a constatat că lucrările de consolidare nu se justifică, s-a luat hotărârea de a se construi o nouă biserică, o capelă și o clopotniță. Noua biserică, sfințită la 21 noiembrie 2008, a păstrat vechiul hram, Sfântul Ierarh Nicolae, și a primit alte două: Sfântul Voievod Neagoe Basarab și Sfinții Apostoli Petru și Pavel. Noua biserică a fost zugrăvită în frescă între anii 2011-2012, de pictorul Petru Botezatu, lucrările fiind sfințite la 6 decembrie 2012, de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel.

Biserica din satul Dudu se află de ceva vreme în reconstrucție. Ea poartă hramul „Sfântului Mare Mucenic Gheorghe”. Este un monument istoric a cărui temelie consemnată în documente a fost pusă de la 1841. Cea de a treia biserică din comună este biserica Parohiei Roșu cu hramul „Izvorul Tămăduirii”, aflată în satul Roșu, un sat care datează din anii 1700. Primii locuitori au fost de etnie romă, așezați aici pe moșia boierului Roșianu (de unde și numele

satului). În pisania bisericii se specifică anul 1827, an din care datează construcția bisericii, dar părerea unor istorici este alta. Aceștia susțin despre comunitatea formată pe acest teritoriu că datează cu mult înainte de 1827, iar acestora le-ar fi fost absolut necesar un lăcaș de cult în cei 200 de ani de la stabilire. În 1994 biserica se afla într-un stadiu avansat de degradare și astfel a fost numit aici, ca suplinitor, preotul Ion Ciucă de la parohia Chitila I. În martie 1995, au fost începute lucrări de restaurare și consolidare. Între anii 1998 și 2000 au fost sfințite casa și cantina parohială, ridicate în curtea bisericii. La 5 mai 2000 s-a sfințit „Altarul de Vară”, s-a mărit cimitirul, iar casa parohială a fost îngrădită cu un nou gard și o troiță cu fântână.

Să nu uităm de Mănăstirea Chiajna

Putem aminti ca lăcaș de cult cu valoare istorică și ruinele Mănăstirii Chiajna. Acestea sunt un monument istoric aflat la marginea cartierului Giulești (comuna Chiajna) care fac parte din situl istoric Mănăstirea Chiajna-Giulești. Acestea se regăsesc în Lista monumentelor

istorice 2010. Construcția „Mănăstirii Chiajna” a început în timpul domniei lui Alexandru Vodă Ipsilanti (1774-1782) și a fost finalizată în timpul domnului fanariot Nicolae Mavrogheni (1786-1790). A fost construită în stil neoclasic, având dimensiuni mari pentru acea vreme: 43 metri lungime și 17 înălțime, ziduri groase de unu și doi metri. Urma să fie unul dintre cele mai importante lăcașuri de cult românești ale vremii, însă nu s-a întâmplat așa. Preoții nu au slujit niciodată în ea, pentru că acesta a fost bombardată de către turci chiar înainte de sfințire. Aceștia au crezut că acolo e o cetate și au încercat să o distrugă. Astfel, toate actele ei au ars în întregime. Cu toate acestea, construcția a rămas în picioare. La cutremurul din 1977 s-a prăbușit și turla. Ruina mănăstirii a fost obiectul multor fotografii și filme, impresionând prin dimensiunile sale. Mulți alpiniști au ales aceste ruine pentru a se antrena în escalade spectaculoase. Începând din 2008 a fost reluată viața monahală într-un corp de clădire ridicat în apropiere, o mică capelă, având hramul „Sfântul Cuvios Ioan Iacob Românul” și „Sfinții

Martiri Brâncoveni”. În aprilie 2011 ruinele mănăstirii au fost revendicate de Biserica Ortodoxă Română, care intenționează și restaurarea vechii mănăstiri.

Învățământul, bine reprezentat

În Chiajna sunt trei grădinițe: Grădinița „David Mihai” (particular), Grădinița „Sf. Stelian” (particular) și Grădinița din cadrul școlii „Alexandru Odobescu” (de stat). Avem și o școală cu clasele I-VIII, iar pentru o „treaptă” superioară, urmează Liceul Tehnologic „Doamna Chiajna”. Liceul este bilingv, fiind unul din cele 10 licee românești cu secție bilingvă româno-spaniolă. Specializările liceului sunt de o factură mai deosebită, respectiv: electronică și automatizări (formează tehnicieni operatori tehnică de calcul), turism și alimentație (oferă șansa calificării ca tehnician în gastronomie), instructor sportiv - yachting (singurul liceu din țară cu specializarea yachting), fotbal și lupte. Turiștii pot vizita Parcul de agrement „Magic Word”, Mănăstirea „Doamna Chiajna”, Pădurea Roșu, Lacul Morii și lunca râului Dâmbovița, mai ales pentru doritorii de o partidă de pescuit.

Evenimente locale care pot atrage vizitatori sunt activitățile sportive ale Clubului „Concordia”, ziua din prima vineri după Paști, când se sărbătorește Hramul Bisericii „Izvorul Tămăduirii” Roșu, apoi Hramul Bisericii „Sfântul Gheorghe” Dudu - pe 23 aprilie - și Hramul Bisericii „Sfântul Nicolae” - pe 6 decembrie. Cu acces la autostrada București-Pitești și la șoseaua de centură a Capitalei, cu ieșirea spre Târgoviște și Ploiești, cu rețea de canalizare și rețea de internet, localitatea oferă facilități moderne locuitorilor și doritorilor de investiții în zonă. Nu în ultimul rând, în localitate sunt încă multe case și acareturi care pot constitui exemple de arhitectură, din prima jumătate a secolului al XX-lea, case specifice zonei muntenesti. ■

A fi sau a nu fi în siguranță... on line

✍️ **prof. dr. Florin PETRESCU**

Internetul este una dintre invențiile care a schimbat lumea, care ne-a schimbat viața și continuă să o schimbe într-un mod accelerat. Ca orice progres tehnologic, internetul are părți bune, multe, dar are și părți rele. Pentru a folosi internetul în siguranță, copiii trebuie dezvoltate anumite elemente de „autopărare”. Instituțiile publice și ONG-urile, cum ar fi Organizația „Salvați Copiii”, propun un program la nivel național care să ajungă în cât mai multe școli la elevii și cadrele didactice „consumatoare” de internet. În perioada 14-18 ianuarie 2019, am participat la un program de formare de formatori în cadrul programului Ora de Net „Folosirea creativă, utilă și sigură a Internetului” (FUCSI), care aduce în școli educația pe o temă atât de fascinantă.

Până în luna mai, în toate județele din țară, prin Casele Corpului Didactic, se vor derula sesiuni de formare pentru cadrele didactice. În Ilfov vor fi formați 25 de profesori și învățători pentru folosirea internetului într-un mod creativ și, mai ales, în siguranță, safe&secure. Programul se află în Oferta de programe și activități a CCD Ilfov, iar în anul școlar viitor programul de formare va fi acreditat.

Activitatea de formare din luna ianuarie s-a completat perfect cu activitățile de sărbătorire a „Zilei Internaționale a Siguranței pe Internet”. Această zi este sărbătorită în fiecare an la 7 februarie și are ca obiectiv educația pentru folosirea tehnologiei online și a telefoanelor mobile, într-un mod cât mai sigur, mai ales de către copii și adolescenți. În România, „Ziua siguranței pe Internet” a fost marcată pentru prima dată în 2008, iar de atunci se sărbătorește în fiecare an prin evenimente precedate de un concurs național de proiecte, adresat tuturor elevilor din țară, școlilor, grădinițelor și voluntarilor, urmat de premiarea celor mai bune proiecte participante. În 2019, concursul s-a desfășurat sub titlul „Împreună pentru un internet mai bun”. În această perioadă, Organizația „Salvați Copiii România” a implicat direct sau indirect, în activități educative, aproximativ 360.000 de elevi și 95.000 de părinți și profesori.

La 5 februarie am participat la conferința cu tema „Internetul și sănătatea emoțională a copiilor”. Evenimentul s-a concentrat pe felul în care dezvoltarea noilor tehnologii are un impact asupra stării de bine a copiilor și au fost anunțate rezultatele unor studii realizate de asociație. Au participat specialiști, reprezentanți ai autorității centrale și locale, experți în educație, cadre didactice și elevi. ■

✍️ Profesor metodist **Marius-Ovidiu SEBE**

Profesori de caracter pentru o școală de caracter cu elevi de caracter

Casa Corpului Didactic Ilfov promovează educația pentru caracter

Ce este caracterul și de ce mai avem nevoie de așa ceva? Teddy Roosevelt, al 26-lea președinte american, spunea: „A educa mintea și nu principiile morale ale unei persoane înseamnă să educi o amenințare la adresa societății”. Caracterul este ceea ce rămâne întipărit în sufletul, în mintea, în deprinderile și în viața copilului și care-l va călăuzi în viață când noi nu vom mai fi lângă el. În acest sens, sugestiv afirma Samuel Smiles: „Sădește un gând și vei culege o acțiune. Sădește o acțiune și vei culege un obicei: Sădește un obicei și vei culege un caracter. Sădește un caracter și vei culege un destin”. Casa Corpului Didactic Ilfov promovează educația pentru caracter. Prin parteneriatul încheiat cu Asociația IBLP România, condusă de Paul Copu, promotorul programului „Character first” în România, CCD Ilfov a derulat mai multe stagii de formare adresate

cadrelor didactice din învățământul preșcolar și primar. Programul urmărește educația comportamentală la elevi prin întărirea trăsăturilor pozitive de caracter cum ar fi iertarea, cinstea, onestitatea, ascultarea, răbdarea, recunoștința, virtutea, atenția, auto-controlul s.a., valori și principii morale pe care școala trebuie să le dezvolte elevilor pentru desăvârșirea acestora ca oameni responsabili într-o societate bazată pe principii sănatoase. La 2 februarie a avut loc evaluarea finală a programului „Educație pentru modelarea caracterului la preșcolari și școlari”, program derulat de CCD Ilfov, cu 12 credite profesionale transferabile, la Școala nr. 1 Buftea. Proiectele cadrelor didactice, constând în planuri de întărire a uneia sau mai multor trăsături de caracter implementate în activitatea educațională la clasă, în perioada de dinaintea ședinței de evaluare, au fost apreciate de evaluatori mai ales pentru modul cum au fost structurate și pentru întreaga metodologie aplicativă utilizată. La eveniment a fost prezent și Paul Copu, care a ținut un scurt discurs privind importanța acestui program atât pentru elevi sau cadre didactice, cât și pentru părinți, anunțând totodată lansarea unui program online gratuit pentru părinți. Problemele cu care se confruntă școala astăzi, cum ar fi indisciplina sau dezinteresul față de învățatură, pot fi diminuate prin întărirea și dezvoltarea trăsăturilor pozitive de caracter care elimină sau diminuează trăsăturile negative care stau la baza acestor probleme. ■

„Cărți frumoase, daruri prețioase”, din nou la aniversare

✍️ **Horiana PETRESCU**

Aflată la a doua ediție, Expoziția „Cărți frumoase, daruri prețioase” cuprinde cărțile primite de Biblioteca CCD Ilfov, cu autograful sau dedicația autorilor. Cum îi stă bine unei colecții itinerante, din când în când, pornește la... drum, cu ocazii festive, așa cum se cuvine unei colecții prețioase. 93 de cărți se află în această fericită „situație”, aceea de a ajunge pe rafturile Bibliotecii CCD Ilfov, nu doar la categoria dată de domeniul, subiectul pe care-l tratează, ci și purtând mențiunea „cu autograf/dedicație”. Dintre acestea, majoritatea sunt dăruite bibliotecii CCD Ilfov grație mărinimiei autorilor. La prima ediție expoziția a poposit la Centrul de Cultură „Tudor Arghezi” din Chitila, atrăgând interesul participanților veniți în număr mare la activitatea dedicată dublei aniversări din 15 ianuarie: Ziua Culturii Naționale și ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu.

Anul acesta, colecției CCD Ilfov i-a fost oferit un spațiu prietenos la Inspectoratul Școlar Județean Ilfov, cărțile colecției integrându-se perfect în ambianța de... lucru. Fiind o zi de vineri, zi de ședințe, holul inspectoratului a forfotit de lume, atât de directorii convocați la o întâlnire de lucru, cât și de profesorii din Consiliul consultativ al catedrei de Limba și literatura română. Inspectorul școlar Mirela Filip, a cărei invitată am fost, a avut amabilitatea de a asculta prezentarea pe care am făcut-o cu acest prilej. Am precizat că majoritatea semnatarilor cărților sunt dascăli ilfoveni care au ca hobby scrisul sau care își continuă demersul didactic prin materialele publicate: manuale, culegeri, ghiduri. Alături de mine au fost directorul CCD Ilfov, prof. dr. Florin Petrescu, el însuși autor de manual și auxiliar didactic și prof. Marin Costel, ziarist, directorul revistei „100” dedicată Centenarului Marii Uniri.

Ilustrând dictonul „Unde-s doi puterea crește”, colega de la Biblioteca Liceului Tehnologic „Dumitru Dumitrescu” din Buftea, prof. Mariana Gănescu, a adus cele mai

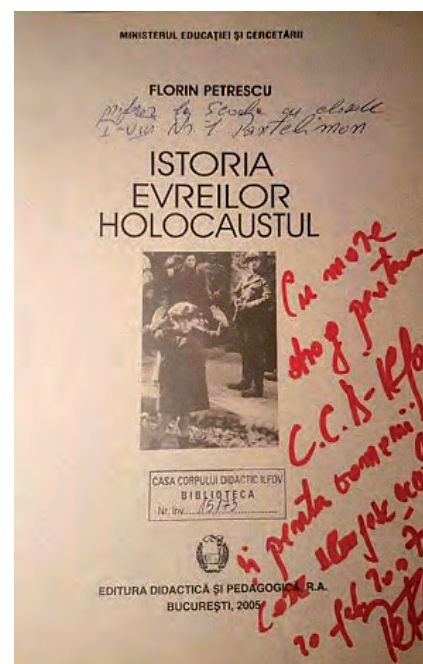
deosebite cărți din colecția „Eminesciana”, care sunt expuse an de an, la 15 ianuarie, în holul central al liceului, însoțite de fotografii semnificative pentru biografia lui Eminescu.

Cei care au zăbovit asupra exponatelor din colecția bibliotecii CCD Ilfov au putut admira dedicațiile inspirate, cu un scris deosebit, caligrafii diverse, așternute, cu emoție, pe pagina de gardă, gânduri sincere, saluturi amicale adresate bibliotecii CCD Ilfov, dascălilor, colegilor din județ: „Pentru Biblioteca CCD Ilfov cu cele mai alese gânduri” (Dumitru Denis Buican, Evoluția și evoluționismul, 2017), „Cu bucuria de a fi citit” (Aureliu Goci, Prozatori la frontiera mileniului, 2012), „Cu mult drag, Bibliotecii CCD Ilfov” (Ioan Gheorghisor, Director cu termen redus, 2014), „Pentru BIBLIOTECA CCD Ilfov, cu amintiri frumoase, un mic

impuls pentru a dezvolta dorința de lectură la cei care au unele rețineri” (Nică D. Lupu, Masca, 2013), „Casei Corpului Didactic Ilfov, strălucit lăcaș de cultură și lumină, cu bucuria că aparțin acestui spațiu” (Marin Iancu, Dicționarul personajelor lui Marin Preda, 2014), „Colegilor mei din CCD Ilfov și tuturor cititorilor cu încredere într-un sistem ilfovean de învățământ optim” (Daniela Ion Barbu, Climatul educațional și managementul școlii, 2009), „Matematica este o provocare, adeseori incomodă, atât pentru elevi, cât și pentru profesori deoarece aici folosim cel mai des experiența acumulată, cu mult drag, Cornel Gănescu”, (Matematică pe unități de învățare, 2010), „Cititorilor bibliotecii CCD Ilfov, credincioși lecturii, prietenia autoarei”, (Ecatarina Grigore, Să aprofundăm limba română, 2010), „Din partea autorului, Bibliotecii Casei Corpului Didactic Ilfov, urând multe succese cadrelor didactice și colaboratorilor” (Anton

Scornea, Prichindel, poezii și cântece de învățat, 2001), „Pentru biblioteca CCD - Brănești, cu admirația autorului” (Dumitru Copilu - Coppilin, Eminescu Universalul, 2016) și „Cu mul drag pentru CCD Ilfov și pentru oamenii care slujesc acolo” (Florin Petrescu, Istoria evreilor. Holocaustul, 2007).

Iată, din câteva cuvinte bine alese, cum transpare ideea care animă pe orice creator: fiecare carte are un destin al ei, fiecare întâlnire cu cel cărui i se adresează, cu cititorul ideal, trebuie să sporească, să aducă plusvaloare cărții, să potențeze mesajul pus de autor, împlinind destinul, menirea principală a cărții: aceea de a fi citită. Fără carte nu se poate face carte și nici Cultură! La Mulți Ani, Culturii Române! ■

✍️ Pagină coordonată de **Prof. dr. Florin PETRESCU**, director al CCD Ilfov